

Bänkskivor av NATURSTEN

7 steg till ett lyckat val

INLEDNING

Med produkten bänkskivor avses här skivor till köksbänkar, badrumsbänkar, fönsterbänkar etc, som används inomhus. Naturstensbänkar är tillverkade av hel natursten som ett helt stycke från ett helt block ur berggrunden.

1. STENTYP

Vid val av stentyp för bänkskivor bör följande beaktas:

- beständighet mot kemisk påverkan (sura livsmedel, rengöringsmedel etc.)
- beständighet mot mekanisk påverkan (repor etc.)
- porositet (smutstålighet)

Att tänka på vid val av stenskivor

Skrivet av Ruu

2011-09-08 09:43 - Senast uppdaterad 2011-09-08 10:40

- kulör och mönster

Mot bakgrund av ovanstående punkter kan stentyperna delas in i fyra huvudgrupper: granitlika stentyper, marmor/kalksten, skiffer och sandsten. De flesta stensorter tål värme upp till 500 C, dock ej värmechocker. De flesta, utom sandsten, har låg porositet och så gott som alla stensorterna tål lösningsmedel som t.ex thinner eller ren sprit etc.

Granitlika stentyper (silikatstenar)

Granitlika stentyper omfattar, förutom egentlig granit, även gnejs, diabas, syenit, gabbro, kvartsit m.fl. Dessa är uppbyggda av hårda silikatmineral som är motståndskraftiga mot kemisk påverkan av t.ex sura ämnen och mot mekanisk påverkan. Granit tål i allmänhet alla slags rengöringsmedel som används i hushållet. Generellt rekommenderas granitlika stentyper som bänkskivor till kök.

Marmor/Kalksten (karbonatstenar)

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Syror finns i t.ex sura rengöringsmedel, fruktjuice, vin etc. Kolsyra är ett annat ämne som kan etsa stenen. I t.ex en grogg är det inte alkoholen som gör märken utan det är kolsyran eller fruktsyran i det man blandat med. Syrorna påverkar dock inte stenens hållfasthet, utan orsakar enbart kosmetiska skador. Är man medveten om och accepterar riskerna för fläckbildning, kan även dessa stensorter vara bra material för köks- och badrumsbänkar. För övrig inredning i miljöer utan kemiska risker, som t.ex fönsterbänkar är marmor och kalksten ett utmärkt material.

Skiffer

Skiffer finns i två huvudtyper: kvartsitskiffer och lerskiffer, vilka har mycket olika egenskaper. Kvartsit/Glimmer-skiffer har likartade egenskaper som granitlika stentyper. Lerskiffer är en mycket mjuk stensort som lätt repas och fläckar av fett och liknande syns ofta tydligt.

Sandsten

Sandsten rekommenderas inte till bänkskivor eftersom den är mycket porös.

För att välja stensort inom de olika stentyperna, vänd dig till din naturstensleverantör.

2. UTSEENDE

Natursten är ett variationsrikt material. Egenskaper som kulör, textur, mönster, ådring, molnighet och flammighet kan variera inom vida gränser, även om stenen kommer från samma brott. Sortering efter utseende har aldrig med tekniska egenskaper att göra. Det estetiska variationsmönstret är mycket olika från stensort till stensort. Vid val av stensort är det viktigt att ta reda på hur den faktiskt ser ut i verkligheten. En tryckt eller elektronisk bild ger oftast inte helt rättvisa åt naturstensens utseende. Därför är det viktigt att studera stenprover noggrant och även se hur stenytan ser ut i olika ljusvinklar. Vid större osäkerhet rekommenderas att besöka leverantören för att se hur råskivorna ser ut i sin helhet.

Bänkskivor ligger ofta horisontellt och om de då träffas av släpljus från t.ex ett fönster kan små matta partier och millimeterstora gropar synas, framförallt gäller detta grovkorniga material. Detta är stenens naturliga karaktär och utgör inget fel. De påverkar inte heller stenens funktion. Storleken och omfattningen av dessa varierar från stensort till stensort.

3. TJOCKLEK, FORMAT OCH VIKT

Att tänka på vid val av stenskivor

Skrivet av Ruu

2011-09-08 09:43 - Senast uppdaterad 2011-09-08 10:40

Standardtjocklekar för bänkskivor är 20, 30 och 40 mm. För köksbänkar och bardiskar rekommenderas minst 30 mm. För bänkskivor till badrum rekommenderas minimum 20 mm. Val av tjocklek på bänkskiva påverkas av underlagets utformning. Det bästa intrycket får man självklart av en bänkskiva utan fogar, men ibland måste skivan delas. Stenmaterialet går kanske inte att få fram i tillräckligt stora dimensioner eller så kan skivan bli för stor för att transportera och montera. Andra gånger avgör utformning om skivan måste delas. Krävs stora urtag, tex för diskho eller spishäll, kan kraven på hållfasthet eventuellt begränsa storleken. Skivor med 20 mm tjocklek kan också vara svåra att hantera i långa längder på grund av knäckrisken. Vikten för en skiva i en tjocklek på 20 mm beräknas till ca 60 kg/m². För 30 mm ca 90 kg/m² och för 40 mm ca 120 kg/m².

Rekommenderad stentjocklek

- *Bänkskiva till kök: 30 mm*
- *Bänkskiva till badrum: 20 eller 30 mm*
- *Bordsskiva: 20 mm*
- *Fönsterbänk: 20 mm*

4. YTBEARBETNING

Med ytbearbetning menas den bearbetning som naturstensskivan erhåller vid tillverkningen och som utgår från stenmaterialets genuina egenskaper. Något medel har alltså inte tillförts skivan. Ytbearbetning skall inte förväxlas med ytbehandling som avser den behandling som stenskivan erhåller med till exempel påfört medel som impregnering, etc.

Finslipad yta

En finslipad yta ger en slät yta som inte är speglande. Den har inga spår efter slipsegment och

Att tänka på vid val av stenskivor

Skrivet av Ruu

2011-09-08 09:43 - Senast uppdaterad 2011-09-08 10:40

---

fungerar utmärkt som bänkskiva. Väljer man marmor eller kalksten som stensort rekommenderas finslipad yta.

Polerad yta

En polerad yta är speglande och kan ge en lyxigt, elegant karaktär. Den blanka ytan har man fått genom att man polerat upp stenen med slipklossar eller filt, helt utan kemiska tillsatser. En polerad granit fungerar utmärkt som bänkskiva. Den håller sig lika blank även om sura ämnen använts. Om man valt att ha marmor eller kalksten som köksbänkskiva rekommenderas inte en polerad yta. En blank yta skulle etsas och matta fläckar uppstå vid användning av sura medel. Föreligger inte risk för kontakt med sura ämnen, som på t.ex fönsterbänkar, går det utmärkt med en polerad yta även på marmor och kalksten

Andra ytbearbetningar

Flammad/borstad, finslipad/borstad och vattenblästrad är exempel på andra ytbearbetningar vilka ofta kan vara tilltalande att använda på bänkskivor. Vissa ytbearbetningar går endast att utföra på vissa stentyper. De olika variationsmöjligheterna presenteras hos din naturstensleverantör.

5. KANTPROFIL

En stenskivas kantprofil kan utformas på olika sätt. Här är några av de vanligaste. Variationer på utförandet kan förekomma mellan olika stenleverantörer

Att tänka på vid val av stenslivor

Skrivet av Ruu

2011-09-08 09:43 - Senast uppdaterad 2011-09-08 10:40

Rak fasad kantprofil: (bruten) Både över och underkant utföres med lätt fasning.

Rak rundad kantprofil: Överkant (och eventuellt även underkant) rundad med radie på ca 2-4

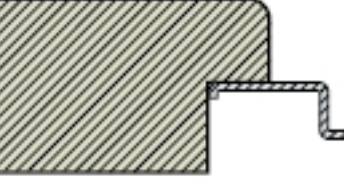
Sågad kant: Endast ovanvrtan bearbetad (vid fogkant, fasas ovkant max 0,5 mm).

Halv rundad kantprofil: Överkant rundad med radie efter

Halv rundad kantprofil: Överkant utföres rundade med radie = stenens

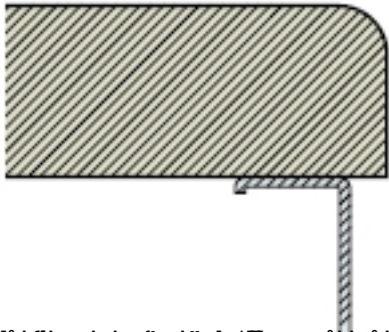

Stegad kantprofil: Överkant utföres med steg (se bild för mått) Beställningsorden ska innehålla steghöjden och stegbredden. Detta gäller även om stegen är små (se bild för mått).

Att tänka på vid val av stensivor

Skrivet av Ruu

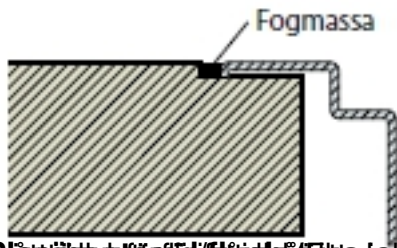
2011-09-08 09:43 - Senast uppdaterad 2011-09-08 10:40

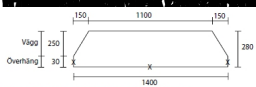
Enligt tekniska teckningen ska stensivorna förseglas med fogmassa på undersidan av stensivorna och/eller på baksidan av stensivorna.

Även om stensivorna inte förseglas med fogmassa ska de ändå förseglas med fogmassa på undersidan av stensivorna och/eller på baksidan av stensivorna.

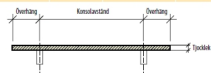

Stensivorna ska förseglas med fogmassa på undersidan av stensivorna och/eller på baksidan av stensivorna. Fogmassan ska appliceras på undersidan av stensivorna och/eller på baksidan av stensivorna.

Exempel på stensivabeskrivning. Mått i millimeter.

Djup	Tjocklek	Maximalt konsolerstånd	Maximalt överhäng
120	20	300	100
150	20	400	100
200	20	500	250

[Ladda ner denna sida som PDF från Sveriges Stenindustriförbund.](#)

[Få mer information om Egenskaper hos natursten.](#)

Natursten från

Bothnia Granit AB